

INFORME NÚM. 16/2008 SOBRE L'AVANTPROJECTE D'ORDRE DE LA CONSELLERA D'EDUCACIÓ I CULTURA DE DIA, SOBRE EL DESENVOLUPAMENT DEL BATXILLERAT A LES ILLES BALEARS

0. FETS

La Conselleria d'Educació i Cultura va presentar el 9 de desembre de 2008 al Consell Escolar de les Illes Balears, l'avantprojecte d'Ordre de la consellera d'Educació i Cultura de, sobre el desenvolupament del batxillerat a les Illes Balears, en compliment de l'article 6 del decret legislatiu 112/2001, de 7 de setembre, pel qual s'aprova el text refós de la Llei de consells escolars de les Illes Balears, i va sol·licitar-ne l'informe preceptiu per tràmit ordinari en data 09/12/2008.

En la mateixa data, la secretaria del CEIB va remetre el projecte d'ordre als consellers i a les conselleres per al seu coneixement i estudi i en sol·licitud d'aportacions fins al dia 12/01/2009 d'acord amb l'article 38.2 del Reglament del CEIB.

En la reunió de la Comissió Permanent del CEIB de data 16/12/2008 es va acordar que la comissió específica que ha d'estudiar el projecte de decret fos la d'Ordenació i Innovació del sistema educatiu. També es va acordar nomenar ponent a la consellera Sra. Elvira Badia Corbella.

A la mateixa reunió es va acordar la data de reunió de la Comissió específica d'Ordenació i Innovació del sistema educatiu, per dia 14/01/2009.

El 18 de desembre es va rebre de la Conselleria d'Educació i Cultura una modificació de l'article 12 "Distribució de l'horari lectiu setmanal" que fou tramesa als consellers i conselleres.

Dins el període establert varen presentar aportacions al projecte d'Ordre les organitzacions i els consellers i conselleres següents: FETE-UGT, Consell d'Eivissa, COAPA-Balears, Cooperatives d'Ensenyament, STEI-i i Consell Escolar de Mallorca.

El 14 i 22 de gener de 2009 van tenir lloc les reunions de la Comissió específica d'Ordenació i Innovació del sistema educatiu, en les quals varen ser esmentades i debatudes àmpliament les aportacions fetes al projecte d'Ordre. Finalment, s'acordà elevar l'informe a la Comissió Permanent amb la incorporació de totes les matisacions i modificacions pertinents.

En la reunió de la Comissió Permanent celebrada el dia 29 de gener de 2009, després de debatre la proposta de l'informe i amb la incorporació d'algunes matisacions i modificacions consensuades per la majoria dels membres de la Comissió, s'aprovà l'elevació de l'informe al Ple del CEIB amb un vot en blanc.

En data 30 de gener la secretaria del CEIB, d'acord amb l'article 43 del Reglament del CEIB, va remetre l'informe als consellers i a les conselleres per al seu coneixement i estudi i s'obrí un termini de presentació d'esmenes que finalitzava l'11 de febrer, posteriorment es modificà el termini de finalització que passà al 17 de febrer.

Dins el període establert presentaren esmenes: Cooperatives d'Ensenyament i COAPA-Balears.

A la reunió del Ple extraordinari celebrat dia 20 de febrer de 2009, la ponent va exposar el contingut de l'informe, es van debatre les esmenes presentades i es van prendre nota de les modificacions aprovades per majoria. Finalment s'aprovà l'informe i es considera com a definitiu el següent

INFORME

1. ANTECEDENTS

La Llei orgànica 2/2006, de 3 de maig, d'educació, fixa l'ordenació general dels ensenyaments del batxillerat a l'article 6.2 s'estableix la responsabilitat exclusiva de l'Estat de fixar els ensenyaments comuns. Correspon a la comunitat autònoma de les Illes Balears dictar, en l'àmbit de les seves competències, les disposicions que se'n deriven del Reial decret 1876/1977, de 12 de desembre, sobre el traspàs de funcions i serveis de l'administració de l'Estat a les Illes Balears en matèria d'ensenyament no universitari. També la Llei orgànica 1/2007, de 28 de febrer, de reforma de l'Estatut d'autonomia de les Illes Balears, a l'article 36.2, estableix que correspon a la Comunitat Autònoma de les Illes Balears la competència de desenvolupament legislatiu i d'execució de l'ensenyament en tota la seva extensió, nivells modalitats i especialitats.

El Reial decret 806/2006, de 30 de juny, pel qual s'estableix el calendari d'aplicació de la nova ordenació del sistema educatiu, disposa per al curs acadèmic 2008/09 la implantació del primer curs de batxillerat i per el curs 2009/10 el segon de batxillerat i, es deixaran d'impartir, progressivament, els ensenyaments regulats per la Llei orgànica 1/1990, de 3 d'octubre d'ordenació general dels sistema educatiu.

En el Reial decret 1467/2007 de 2 de novembre, pel qual s'estableix l'estructura del batxillerat i es fixen els ensenyaments mínims del batxillerat, queden definits aquests ensenyaments mínims i correspon que el Govern de les Illes Balears dicti les disposicions necessàries per establir l'estructura i el currículum del batxillerat.

El Decret 82/2008, de 25 de juliol, pel qual s'estableix l'estructura i el currículum del batxillerat a les Illes Balears, disposa que determinats aspectes han de ser desenvolupats mitjançant la corresponent Ordre.

D'acord amb la disposició final primera de l'esmentat Decret 82/2008, de 27 de juny, el projecte d'Ordre de la consellera d'Educació i Cultura de, sobre el desenvolupament del batxillerat a les Illes Balears, desenvolupa els articles 7.5, 7.6, 9.5, 10.2, 10.3, 13, 16.2 i 20.2, i es concreten altres aspectes del currículum amb la finalitat de que els centres docents disposin d'un instrument que faciliti la seva organització.

Així mateix cal tenir present la Llei la Llei 3/1986, de 29 d'abril, de normalització lingüística, el Decret 92/1997, de 4 de juliol, que regula l'ensenyament de i en llengua catalana, pròpia de les Illes Balears, en tots els nivells educatius i en tots els centres no universitaris i l'Ordre de 12 de maig de 1998 que regula l'ús de la llengua catalana, pròpia de les Illes Balears, com a llengua de l'ensenyament en les centres docents no universitaris.

2. CONTINGUT DEL PROJECTE D'ORDRE

El projecte d'Ordre de la consellera d'Educació i Cultura sobre el desenvolupament del batxillerat a les Illes Balears, consta d'un preàmbul, vint-i-dos articles, quatre disposicions addicionals, una disposició transitòria, dues disposicions finals i deu annexos.

El preàmbul conté les bases legals en las quals es fonamenta l'Ordre i una exposició de motius. Les bases legals fan referència al Decret 82/2008, de 25 de juliol, pel qual s'estableix l'estructura i el currículum del batxillerat a les Illes Balears.

El contingut del projecte d'Ordre ve distribuït del mode següent:

Preàmbul

Article 1: Objecte i àmbit d'aplicació.

Article 2: Accés.

Article 3: Permanència.

Article 4: Admissió d'alumnes.

Article 5: Anul·lació de matrícula.

Article 6: Nombre màxim d'alumnes per grup.

Article 7: Currículum.

Article 8: Estructura.

Article 9: Matèries comunes.

Article 10: Matèries de modalitat.

Article 11: Flexibilització dels estudis de batxillerat.

Article 12: Distribució de l'horari lectiu setmanal.

Article 13: Professorat i assignació de matèries comunes i de modalitat.

Article 14: Orientació i tutoria.

Article 15: Optativitat.

- Article 16:** Oferta de matèries optatives..
- Article 17:** Assignació i currículum de les matèries optatives.
- Article 18:** Nombre de grups de matèries optatives.
- Article 19:** Canvi de modalitat, via o itinerari.
- Article 20:** Llibres de text i materials curriculars.
- Article 21:** Ensenyaments de religió.
- Article 22:** Ensenyaments del sistema educatiu espanyol impartits en llengües estrangeres.
- Disposició addicional primera:** Implantació.
- Disposició addicional segona:** Incorporació al batxillerat LOE de l'alumnat provinent del batxillerat LOGSE.
- Disposició addicional tercera:** Compatibilització dels estudis de batxillerat amb els estudis de formació professional.
- Disposició addicional quarta:** Actualització d'annexos.
- Disposició transitòria:** Avaluació de matèries pendents.
- Disposició final primera:** Autorització.
- Disposició final segona:** Entrada en vigor.
- Annex 1:** Relació de matèries de segon que requereixen coneixements previs de matèries de primer per poder ser cursades
- Annex 2:** Assignació de matèries per blocs.
- Annex 3:** Distribució de l'horari lectiu setmanal.
- Annex 4:** Matèries optatives.
- Annex 5:** Assignació de les matèries optatives als departaments didàctics.
- Annex 6:** Matèries optatives vinculades a les modalitats del batxillerat i Matèries optatives generals per a totes les modalitats.
- Annex 7:** Equivalència de matèries.
- Annex 8:** Currículum de la matèria "Projectes d'investigació"
- Annex 9:** Currículum de la matèria "Taller de cos, moviment i expressió"
- Annex 10:** Currículum de la matèria "Taller d'escriptura dramàtica"

3. CONSIDERACIONS I RECOMANACIONS GENERALS

- A l'informe 06/2008 sobre el projecte de decret pel qual s'estableix l'estructura i el currículum del batxillerat a les Illes Balears, el CEIB va presentar les consideracions i recomanacions següents i que s'ha considerat reiterar:

A) El CEIB expressa el suport a un model d'escola que eduqui sense cap tipus de dogmes, en valors humanistes i universals, en la pluralitat i en el respecte als drets humans, en l'assumpció de la diferència i de la diversitat, en la igualtat i en els valors ètics, no sexistes i democràtics. Una escola on els infants i joves no poden ser segregats en funció de les creences o conviccions morals de les seves famílies.

No és adequat que s'obligui a l'alumnat que no vol rebre ensenyaments de religió a adaptar-se a l'horari i exigències dels qui desitgen aquests ensenyaments en l'horari lectiu, en conseqüència proposem que les hores de religió es contemplin fora de l'horari lectiu.

La història crítica de les religions ha d'estudiar-se incorporat al currículum general i per a tot l'alumnat.

B) Les modificacions que implica l'aplicació de la nova estructura del batxillerat suposaran una major complexitat organitzativa als centres; per tal d'evitar situacions discriminatòries, cal que la Conselleria doti a tots els centres, del professorat necessari perquè les possibilitats de tot l'alumnat siguin les mateixes, independentment del nombre de grups, de les característiques del centre o de la situació de la plantilla orgànica.

C) La nova estructura del batxillerat fa necessari reforçar l'orientació de l'alumnat dins del marc d'opcionalitat que s'ofereix, per tant es considera imprescindible la incorporació dins l'horari lectiu de primer i segon curs, d'una hora col·lectiva setmanal de tutoria. El CEIB considera necessari que la Conselleria d'Educació i Cultura prengui les mesures adients per poder dur a la pràctica d'una manera efectiva i real l'acció tutorial en aquesta etapa.

- En general demanam molta més cura a l'hora de tractar la igualtat de sexes en la redacció de la normativa de la Conselleria d'Educació i Cultura. Recomanam que s'estudii com s'ha resolt aquest tema en normativa d'altres comunitats autònomes.

4. CONSIDERACIONS I PROPOSTES SOBRE L'ARTICULAT

Article 6. Nombre màxim d'alumnes per grup.

Es proposa:

a) Substituir “ ... per a cada un dels cursos és de 35.” per “ ... per a cada un dels cursos és de 30.”

b) Afegir al final de l'article “El nombre d'alumnes es reduirà en un per cada alumne amb necessitats educatives especials.”

La redacció de l'article quedaria del següent mode:

“El nombre màxim d'alumnes per grup en els centres sostinguts amb fons públics per a cada un dels cursos és de 30. El nombre d'alumnes es reduirà en un per cada alumne amb necessitats educatives especials.”

Article 8. Estructura.

Es proposa afegir al final de l'apartat 4 "En cap cas els itineraris o vies podran excloure l'estudi d'una segona llengua estrangera." L'apartat quedaria del següent mode:

*4. "Els centres poden establir itineraris dins les modalitats de ciències i tecnologia i humanitats i ciències socials. En qualsevol cas, l'alumnat pot elegir entre la totalitat de les matèries de la modalitat, via o itinerari que cursi. A aquests efectes, els centres han d'oferir la totalitat de les matèries de les modalitats, i en el seu cas vies, que tinguin autoritzades. **En cap cas els itineraris o vies podran excloure l'estudi d'una segona llengua estrangera.**"*

Article 10. Matèries de modalitat.

a) Es proposa afegir al final de l'apartat 8 "L'autorització efectuada pels departaments didàctics tindrà com a únic efecte l'habilitació per cursar la matèria de segon, i en cap cas, es podrà considerar com a matèria superada." L'apartat quedaria amb el següent redactat:

*8. "Per tal que els alumnes que no hagin cursat una matèria de modalitat de primer de les esmentades a l'apartat anterior la puguin cursar a segon, els centres, mitjançant els departaments didàctics, han d'establir els procediments per tal que els alumnes puguin acreditar els coneixements mínims necessaris. Aquests procediments han d'especificar les característiques i els continguts de les proves a realitzar, i també els criteris d'avaluació i la seva valoració. L'autorització per cursar aquestes matèries s'ha de fer per escrit, ha d'estar signada pel cap de departament i s'ha d'incloure a l'expedient de l'alumne o alumna. **L'autorització efectuada pels departaments didàctics tindrà com a únic efecte l'habilitació per cursar la matèria de segon, i en cap cas, es podrà considerar com a matèria superada.**"*

b) Es proposa suprimir l'apartat 11. El CEIB proposa que les mesures excepcionals que contempla aquest apartat, haurien de quedar regulades amb unes Instruccions.

c) Es proposa afegir un nou apartat amb el següent redactat:

11. "S'ha de garantir que l'alumnat que ha cursat i superat una matèria de modalitat de primer curs pugui cursar, al mateix centre, al segon curs del batxillerat, la matèria de modalitat relacionada."

Article 11. Flexibilització dels estudis de batxillerat.

a) A l'apartat 2 es proposa:

a.1) Substituir “els centres” per “el Claustre de professorat”.

a.2) Afegir al final “Aquests criteris s’inclouran a la PGA.”

L'apartat quedaria del mode següent:

2. “**El Claustre de professorat** ha d'establir criteris i ha de valorar la conveniència d'aquesta via per a determinats alumnes. Aquesta opció ha de ser, en tot cas, voluntària i ha de tenir l'autorització dels pares o tutors dels alumnes en el cas que aquests siguin menors d'edat. **Aquests criteris s'inclouran a la PGA.**”

b) A l'apartat 3 es proposa substituir “un” per “tres”. L'apartat quedaria amb el següent redactat:

3. “*En els centres s'ha de crear una comissió de flexibilització que ha de decidir sobre la incorporació dels alumnes a aquesta via. Aquesta comissió ha d'estar formada pel director, el cap d'estudis, l'orientador i **tres** representants de la comissió de coordinació pedagògica.*”

Article 12. Distribució de l'horari lectiu setmanal.

a) A l'apartat 3 es proposa afegir després de “... a la Programació general anual, els directors...” “... prèvia consulta als departaments implicats i la CCP ...”. L'apartat quedaria amb el següent redactat:

3. “*Per tal de poder dur a terme el Projecte educatiu del centre i aquelles actuacions que se'n deriven recollides a la Programació general anual, els directors, **prèvia consulta als departaments implicats i la CCP**, podran proposar una distribució diferent dels recursos derivats de l'apartat anterior.*”

b) Es proposa afegir un nou apartat amb el següent redactat:

4. “**Els criteris pedagògics per a l'elaboració de l'horari setmanal de l'alumnat seran fixats pel Claustre amb antelació suficient a l'inici de les activitats lectives i seran tenguts en compte, sempre que sigui possible, pel cap d'estudis alhora d'elaborar l'horari setmanal de l'alumnat.**”

Article 13. Professorat i assignació de matèries comunes i de modalitat.

A l'apartat 5 es proposa substituir "... al director del centre, a proposta del cap d'estudis, ..." per "... al director del centre, a proposta de la comissió de coordinació pedagògica, ..." L'apartat quedaria amb el següent redactat:

5. "Correspon al director, **a proposta de la comissió de coordinació pedagògica**, la designació del professorat que ha d'impartir una determinada matèria quan aquesta pugui ser impartida per diversos departaments."

Article 14. Orientació i tutoria.

El CEIB considera que per complir satisfactòriament els objectius de la funció tutorial, i així afavorir en l'alumnat una reflexió del treball fet i consciència de futur tant en l'àmbit acadèmic i professional com en el personal, s'ha d'assegurar una hora col·lectiva setmanal de tutoria dins de l'horari lectiu, tant a primer com a segon curs.

Article 16. Oferta de matèries optatives.

Es proposa afegir a l'apartat 6, després de "... Els centres han de garantir que l'alumnat que l'ha cursada i superada" la següent frase "... en l'etapa anterior pugui cursar-la també al batxillerat, alhora l'alumnat que l'hagi superada al primer curs ha de poder cursar-la també a segon curs del batxillerat." L'apartat quedaria del mode següent:

6. "La matèria optativa segona llengua estrangera constitueix una continuació de la impartida a l'etapa d'ESO. Per això, amb caràcter general, pot elegir aquesta matèria l'alumnat que l'ha cursada de forma continuada a l'etapa anterior i en el mateix idioma. Els centres han de garantir que l'alumnat que l'ha cursada i superada **en l'etapa anterior pugui cursar-la també al batxillerat, alhora l'alumnat que l'hagi superada al primer curs ha de poder cursar-la també a segon curs del batxillerat.**"

Article 18. Nombre de grups de matèries optatives.

- a) Es proposa suprimir la darrera part de l'apartat .
- b) Es proposa modificar la redacció de la primera part de l'apartat 2 amb "Això no obstant, quan la grandària del centre o circumstàncies justificades així ho aconsellin, ..."

L'article quedaria del mode següent:

1. "En els centres sostinguts amb fons públics, el nombre de grups de matèries optatives per a cada curs no pot ser superior al nombre que resulti de multiplicar el nombre de grups ordinaris de cada curs per 1'5."

2. “Això no obstant, quan la grandària del centre o circumstàncies justificades ho aconsellin, la Direcció General de Planificació i Centres Educatius, amb l’informe previ del Departament d’Inspecció Educativa, pot autoritzar la impartició d’aquestes matèries a un nombre inferior d’alumnes.”

El CEIB recomana que en tot cas, s’ha de possibilitar que l’alumnat dels centres petits no es trobin discriminats en les seves possibilitats d’accedir a l’estudi de les matèries optatives.

Article 20. Llibres de text i materials curriculars.

Es proposa un nou redactat de la segona part de l’apartat 1 que quedaria del mode següent:

*1. “Correspon als centres educatius, en el marc de la seva autonomia pedagògica, elegir els materials curriculars i, si és el cas, els llibres de text sempre que s’adaptin al rigor científic adequat a l’edat de l’alumnat i al currículum establert pel decret 82/2008. Els materials han de reflectir i fomentar el respecte als principis, a les llibertats **i als valors democràtics**, així com als principis i als valors recollits en la Llei orgànica 1/2004, de 28 de desembre, de mesures de protecció integral davant la violència de gènere, als quals ha d’ajustar-se tota l’activitat educativa.”*

Article 21. Ensenyaments de religió.

a) Es proposa un nou redactat de la darrera part de l’apartat 2. Aquest apartat quedaria del mode següent:

*2. “Els ensenyaments de religió són d’oferta obligada per a tots els centres i voluntaris per als alumnes. Al començament de cada curs acadèmic, en el moment de la matrícula, els alumnes majors d’edat i els pares o tutors dels alumnes menors d’edat **podran manifestar voluntàriament si l’alumne o alumna que es matricula ha de rebre ensenyaments de religió, i, en aquest cas, de quina de les que l’Estat Espanyol té conveni a l’efecte.**”*

b) El CEIB considera que l’ensenyament de la religió tot i ser d’oferta obligada per a tots els centres i voluntària per als alumnes, s’hauria de poder fer una excepció en aquells centres on dins els seus trets d’identitat es declari aconfessionals.

Tenint en compte les aportacions “a” i “b” el nou redactat del punt seria el següent:

2. “Els ensenyaments de religió són d’oferta obligada per a tots els centres, excepció feta d’aquells centres on dins els seus trets d’identitat és declarin aconfessionals, i voluntaris per als alumnes. Al començament de cada curs acadèmic, en el moment de la matrícula, els alumnes majors d’edat i els pares o tutors dels alumnes menors d’edat podran manifestar voluntàriament si l’alumne o alumna que es matricula ha de rebre ensenyaments de religió, i, en aquest cas, de quina de les que l’Estat Espanyol té conveni a l’efecte.”

c) Es proposa suprimir la darrera part de l’apartat 3, que quedaria del mode següent:

3. “Els ensenyaments de religió s’han d’impartir en el primer curs segons la distribució horària que figura a l’annex 3.”

El CEIB considera que no és adequat que s’obligui a l’alumnat que no vol rebre ensenyaments de religió a adaptar-se a l’horari i exigències dels qui desitgen aquests ensenyaments, en conseqüència es proposa que les dues hores de religió es contemplin fora del còmput total de l’horari lectiu del primer curs.

Article 22. Ensenyaments del sistema educatiu espanyol impartits en llengües estrangeres.

Es proposa substituir de l’apartat 3 la paraula “procurar” per “assegurar”. El redactat de l’apartat quedaria del mode següent:

3. “La impartició d’una matèria en llengua estrangera no ha de suposar la modificació del currículum establert al decret 82/2008, ni afectar al que estableix el Decret 92/1997, de 4 de juliol, que regula l’ús i l’ensenyament de i en llengua catalana, pròpia de les Illes Balears, en els centres docents no universitaris de les Illes Balears. S’ha d’assegurar** que al llarg de l’etapa l’alumnat que rebí aquests ensenyaments adquireixi la terminologia bàsica de la matèria en ambdues llengües oficials.”**

5. CONSIDERACIONS I PROPOSTES SOBRE ELS ANNEXOS

Annex 3. Distribució de l'horari lectiu setmanal.

En relació a la distribució de l'horari lectiu el CEIB considera que:

- S'ha d'incloure una hora col·lectiva setmanal de tutoria dins l'horari lectiu, a primer i segon curs.
- Les dues hores de religió s'han de treure del còmput total de l'horari lectiu del primer curs.

Annex 6. Matèries optatives vinculades a les modalitats del batxillerat i

Matèries optatives generals per a totes les modalitats.

El CEIB una vegada revisat el currículum de la matèria optativa "Taller de cos, moviment i expressió" proposa que s'estudiï la possibilitat que pugui ser d'oferta a totes les modalitats del batxillerat.

6. CONSIDERACIÓ FINAL

El Consell Escolar de les Illes Balears, reunit en sessió plenària el 20 de febrer de 2009, aprova, **per majoria absoluta** dels consellers i conselleres presents en el moment de la votació, aquest informe 16/2008. El resultat de la votació va ser **de 29 vots a favor, 1 vot en contra i 0 vots en blanc**, la qual cosa faig constar als efectes del que estableix l'article 6 de la Llei de consell escolars de les Illes Balears.

Palma, vint-i-tres de febrer de 2009.

EI SECRETARI,

EI PRESIDENT,

Mateu Tomàs Humbert

Pere Carrió Villalonga